

somhed dernede, hvor Folk har for lidt at bestille, og hvor der er et dundrende Underskud. Jeg betænker mig ikke paa at sige, at Forholdene, som de er, afsløjer Mulighederne for, at det Personale, der er, kan spille friere, kraftigere og fyldigere, end det gør. Det er ikke sunde Forhold. Det er i Virkeligheden noget som en Mare, der rider enhver Undervisningsminister, at dette Forhold ikke kan bringes i Orden, men, som jeg nævnte til at begynde med, det skyldes de af det høje Ting indirekte tiltraadte Lønningslove med de dertil knyttede Tillæg, at Forholdet er, som det er.

Der er foreslaaet af det ærede Medlem Hr. J. Chr. Jensen, at man skulde spille to Gange paa visse Tider af Aaret paa det kongelige Teater, man skulde give en Dagforestilling foruden Aftenforestillingen. Jeg har ikke blot nu, men ogsaa tidligere forhandlet med Teatret om dette Spørgsmaal, og det har gjort Forsøg i saa Henseende, men det viser sig, at disse Forsøg med at give Formiddagsforestillinger resulterer i, at der ingen økonomisk Vinding er derved.

Jeg skal saa gaa over til kortelig at omtale, hvad det ærede Medlem Hr. Schmidt berørte angaaende Skoleforholdene i de sønderjydske Landsdele. Det ærede Medlem talte i Almindelighed om Mindretallets Ret i et Grænseland, og under denne Omtale brugte det ærede Medlem følgende Ord: „Det kommer ikke an paa, at man forvalter Landet godt, at man besørger Mindretallets Anliggender paa en heldig Maade, at man er en god Formynder, men det kommer an paa, at man lader denne Del af Befolkningen forvalte sine Anliggender selv. Det er i Virkeligheden Indholdet af Selvbestedelsesretten“. Maa jeg først drage den Slutning af det ærede Medlems Udtalelser — jeg føler mig berettiget til at gøre det —, at det ærede Medlem har den Opfattelse, at Forvaltningen er god i de sønderjydske Landsdele, og at der paa en heldig Maade er sørgt for Mindretallets Anliggender. Men naar Forholdet er dette, forstaar jeg ikke, at det ærede Medlem kan sige, at det er en uvæsentlig Sag. Det forekommer mig dog, at det er Hovedsagen, at der styres i vort Grænseland paa en saadan Maade, at der sørges godt for Mindretallets Anliggender. Det ærede Medlem siger, at det kommer an paa at lade Mindretallet forvalte sine Anliggender selv. Det er dog ikke ganske klart, hvad det ærede Medlem mener med Mindretallets Anliggender. Hvor er Grænsen? Det ærede Medlem kan dog

ikke mene, at man paa alle Omraader, baade de kulturelle og økonomiske, kan give et Mindretal Ret til en særlig Forvaltning, det vilde fuldstændig opløse Statens Organisation, og Landets Styrelse vilde blive umulig.

Jeg kunde have Lyst til at henlede det ærede Medlems Opmærksomhed paa, at en af han Landsmænd, Professor Opet i Kiel, i 1919 har skrevet en meget læseværdig Brochure om de nationale Mindretals Beskyttelse. Den er udgivet af Deutsche Liga für Völkerbund; jeg forudsætter, at Professor Opet ikke blot er Tysker, men en af det nye Tysklands Repræsentanter, som ogsaa det ærede Medlem vil anerkende. Jeg skal tillade mig at nævne enkelte Ting, som Professor Opet i sit Skrift fremhæver, og som falder forunderligt godt sammen med, hvad man fra dansk Side har forordnet i dette saare vigtige Grænse-spørgsmaal. Professor Opet hævder for det første, at Mindretallet skal have Ret til at bevare sin Folkeejendommelighed, og deri er jeg ganske enig. Det skulde nødvendig komme dertil, at man med Skel kunde sige til os Danske, der har saa dyrekøbte Erfaringer, at nu var den Dag kommet, at vi nægtede en Befolkningsdel indenfor Statens Grænser Ret til at bevare sin Folkeejendommelighed. Professor Opet ivrer meget imod, at man kunde tænke sig at bruge voldelige Midler for at skaffe sig af med et saadant nationalt Mindretal, f. Eks. ved at tvinge Mindretallet til at sælge Grundejendomme eller til at bytte Hjemsted med et tilsvarende Mindretal udenfor Riget. Jeg tænker, at det ærede Medlem aabent vil anerkende, at han ingen Sinde har mødt en Tendens her i Danmark til, at man vilde anvende saadanne Midler. Jeg forstaar jo, at Professor Opet i sit Skrift udtrykkelig nævner, at man maa være paa Post overfor noget saadant, da han sikkert af nærliggende Erfaring ved, at man andetsteds, om ikke i Danmark saa andetsteds, har kunnet tænke sig at bruge og ogsaa har praktiseret Brugen af saadanne Magtmidler. Men Professor Opet kommer dernæst ind paa et Spørgsmaal, der netop berører vort kulturelle Spørgsmaal i Grænselandene. Han skelner nemlig mellem to forskellige Tilfælde, naar der er Tale om Mindretal i et Grænseland. Han nævner først det Tilfælde, hvor det i Forhold til Staten nationale Mindretal bor samlet i Distrikter, hvor det altsaa danner en samlet Befolkning, og han siger, at der skal der tages de største Hensyn. Han fordrer i dette Tilfælde, at baade Skole og Kirke indrettes saaledes,